

**ЗВІТ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОЦІНКИ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ
СТАВНЕНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ
УЖГОРОДСЬКОГО РАЙОНУ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ
У СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГАХ**

Грудень 2025 року

ВСТУП

Протягом серпня - листопада 2025 року здійснювалося збирання та узагальнення даних для проведення оцінки потреб населення Ставненської територіальної громади Ужгородського району Закарпатської області у соціальних послугах.

Мета оцінки - визначення соціальних груп в громаді, що потребують соціальних послуг і соціальних послуг для надання в ТГ та розробка рекомендацій щодо шляхів розвитку та удосконалення надання соціальних послуг.

На основі зібраних, опрацьованих та узагальнених даних підготовлено цей звіт, у якому відображено результати оцінки потреб населення Ставненської територіальної громади Ужгородського району Закарпатської області у соціальних послугах.

Інформація, представлена у даному звіті, може бути корисною для лідерів ТГ та посадових осіб місцевого самоврядування, депутатів, уповноважених приймати рішення щодо соціальної політики, а також використана для розробки місцевої програми надання соціальних послуг в громаді.

Під час оцінки потреб проведено аналіз статистичних даних, відповідей на запити, місцевих програм та документів структурних підрозділів і надавачів соціальних послуг.

МЕТОДОЛОГІЯ ОЦІНКИ ПОТРЕБ

Мета оцінки

Визначення соціальних груп в громаді, що потребують соціальних послуг і соціальних послуг для надання в ТГ та розробка рекомендацій щодо шляхів розвитку та удосконалення надання соціальних послуг в умовах воєнного стану.

Завдання

1. Вивчити стан системи надання соціальних послуг, включаючи суб'єктів надання, перелік, обсяг, доступність та якість послуг;
2. Проаналізувати забезпечення населення соціальними послугами та визначити кадрові, фінансові ресурси, необхідні для організації надання соціальних послуг відповідно до потреб населення громади;
3. Визначити чисельність фактичних та потенційних отримувачів соціальних послуг;
4. Визначити перелік та обсяг соціальних послуг, необхідних для задоволення виявлених потреб населення громади;
5. З'ясувати пріоритети розвитку соціальних послуг.

Вибірка

Для проведення аналізу опрацьовано статистичні та адміністративні дані, документи й інформаційні матеріали, зібрані протягом серпня - листопада 2025 року.

Джерела інформації

Для проведення оцінки були використані такі джерела інформації:

- статистична інформація;
- відповіді на запити;
- місцеві програми;
- документи відділів соціального забезпечення, освіти, служби у справах дітей, центру надання соціальних послуг.

Методи оцінки

Для оцінки потреб був проведений:

- збір кількісних даних шляхом підрахунку кількості звернень осіб, які зверталися щодо отримання соціальних послуг відповідними установами в умовах воєнного стану;

Інструменти дослідження

Для оцінки використана інформація про кількість звернень осіб, які зверталися щодо отримання соціальних послуг.

Організація дослідження

Основні етапи дослідження включали:

- підрахунок звернень громадян та кількості соціальних послуг, наданих у громаді;
- збирання та узагальнення даних щодо звернень громадян і надання соціальних послуг протягом серпня - листопада 2025 року;
- аналіз зібраних даних та підготовку звіту за результатами оцінки потреб.

Обмеження дослідження

Необхідно зазначити такі обмеження, що вплинули на результати оцінки:

- проведення оцінки в умовах воєнного стану;

ВРАЗЛИВІ ГРУПИ НАСЕЛЕННЯ В ТГ ТА ЇХ ПОТРЕБИ

Соціальні послуги - дії, спрямовані на профілактику складних життєвих обставин, подолання таких обставин або мінімізацію їх негативних наслідків для осіб/сімей, які в них перебувають.

Соціальні послуги надаються особам та сім'ям, які належать до вразливих груп населення та/або перебувають у складних життєвих обставинах.

Складні життєві обставини - обставини, що негативно впливають на життя, стан здоров'я, розвиток особи та функціонування сім'ї, які особа/сім'я не може подолати самотійно.

Чинники, що можуть зумовити складні життєві обставини

- похилий вік
- часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті
- невиліковні хвороби і ті, що потребують тривалого лікування психічні та поведінкові розлади, у тому -числі внаслідок вживання психоактивних речовин

- інвалідність
- бездомність
- безробіття
- малозабезпеченість
- поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків
- ухилення батьків або осіб, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків з виховання дитини
- втрата соціальних зв'язків, у тому числі під час перебування в місцях позбавлення волі
- жорстоке поводження з дитиною
- наси́льство за ознакою статі
- домашнє насильство
- потрапляння в ситуацію торгівлі людьми
- шкода, завдана пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією

Основні цілі соціальних послуг:

- 1. Профілактика складних життєвих обставин** -запобігання виникненню складних життєвих обставин та/або потраплянню особи/сім'ї в такі обставини
- 2. Подолання складних життєвих обставин особою/сім'єю**, інтеграція та реінтеграція в суспільне життя місцевої громади
- 3. Мінімізація негативних наслідків складних життєвих обставин** для особи/сім'ї, підтримка її/їх життєдіяльності, соціального статусу та включення у громаду

На території Ставненської ТГ проживає 6910 особи з них наступні вразливі групи населення:

Особи похилого віку та одинокі непрацездатні громадяни	~1712 (осіб)
Особи з інвалідністю	~ 182
Діти-інваліди	32

Особи з психічними захворюваннями	12
з них діти з психічними захворюваннями	Інформація відсутня
з них молодь з психічними захворюваннями	5
з них дорослі з психічними захворюваннями	7
Особи, які потребують паліативної допомоги	0
Особи, які перебувають у місцях позбавлення волі й готуються до виходу через 1 рік, осіб	1
Особи, які відбувають покарання без позбавлення волі, осіб	0
Особи, які відбули покарання у виді обмеження волі або позбавлення волі на певний строк, осіб	2
Бездомні особи, осіб	0
Бездоглядні діти, осіб	0
Сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах	2
Діти-сироти та діти, позбавлені батьківського піклування, осіб	12
з них діти-сироти	4
з них діти, позбавлені батьківського піклування	8
Жінки з новонародженими дітьми	68
в т.ч. жінки, які мають намір відмовитися від дитини	0
в т.ч. жінки, які народили дитину-інваліда	1
Прийомні сім'ї (сімей)	0
в них прийомні діти (осіб)	0
Дитячі будинки сімейного типу (ДБСТ), будинків	0
в них вихованці ДБСТ (осіб)	0
Діти під опікою/піклуванням (осіб)	9
Усиновлені діти (осіб)	3
Діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, осіб	4

ВІЛ-інфіковані, осіб	Інформація відсутня
Зареєстровані безробітні	Інформація відсутня
Особи, які постраждали від насильницьких та протиправних дій, осіб	0
в т.ч. особи, які постраждали від насильства в сім'ї	0
в т.ч. особи які постраждали від торгівлі людьми	0
Особи з проблемами вживання психоактивних речовин, осіб	Інформація відсутня
Особи із залежністю від азартних ігор, осіб	Інформація відсутня
Учасники АТО	32
УБД	131
ВПО (внутрішньо переміщені особи)	192
в т.ч. дітей	64
Діти які отримали статус постраждалих від збройних конфліктів	31
Багатодітні сім'ї	99
- у них дітей	324

Як вбачається із вищенаведеної таблиці вразливих груп населення, особливу увагу заслуговують діти-сироти, діти, позбавлені батьківського піклування, внутрішньо переміщені особи, діти, які перебувають у складних життєвих обставинах, особи похилого віку.

СТАН СИСТЕМИ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ СТАВНЕНСЬКОЇ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

Децентралізація створила умови для поліпшення якості послуг в громадах, в тому числі - соціальних. У Ставненській ТГ нові можливості використали одразу після створення громади та розпочали реформувати систему надання соціальних послуг.

3 грудня 2020 року в структурі Ставненської сільської ради створений

відділ соціального забезпечення. Згідно Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», відділ належить до сфери управління надання соціальних послуг.

Також соціальні послуги в Ставненській ТГ надаються Комунальною установою «Центр надання соціальних послуг Ставненської сільської ради», яка створена рішенням сесії Ставненської сільської ради. До структури КУ «ЦНСП» були введені 2 посади фахівців із соціальної роботи для надання якісних і доступних соціальних послуг особам/сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах та 7 соціальних робітників для догляду вдома.

З липня 2024 року створено центр життєстійкості.

Огляд отримувачів соціальних послуг

За результатами підрахунку звернень встановлено, що протягом січня - листопада 2025 року мешканцям Ставненської територіальної громади було надано 427 соціальні послуги.

Соціальні послуги, які надаються і у яких є потреба і задоволеність ними

В ході підрахунку кількості звернень осіб, які зверталися щодо отримання соціальних послуг було з'ясовано види соціальних послуг, які отримують особи та члени їх сімей, рівень задоволеності отримуваними послугами, а також потребу респондентів в окремих соціальних послугах.

Як засвідчили результати підрахунку, найбільшій кількості осіб (285 отримувачів послуг) надається послуга натуральної допомоги. Крім того, 37 особам надається послуга консультування, а послуга інформування була надана - 52 особам, 49 особам надана послуга догляд вдома, 1 сім'я соціального супроводу, 3 особи отримали послугу соціальної профілактики. При цьому слід зазначити, що деякі респонденти можуть отримувати два та більше видів соціальних послуг.

Слід зазначити, що особи загалом задоволені соціальними послугами, які вони отримують.

Проінформованість про соціальні послуги, що надаються

Проінформованість населення про соціальні послуги в громаді на достатньому рівні, особи знають куди звертатися для їх отримання. В громаді доводиться до відома населення інформація про можливість отримання соціальних послуг та їх надавачів.

Проблеми та шляхи їх подолання при наданні соціальних послуг

В ході проведеного аналізу з'ясовано основні проблем у наданні соціальних послуг. Серед них слабка матеріальна база, велике навантаження на фахівця із соціальної роботи, брак фінансування, проживання клієнтів у віддалених місцевостях від центру ТГ.

Необхідними заходами для покращення надання соціальних послуг у напрямку вдосконалення надання послуг вважаємо у покращенні матеріально-технічної бази, забезпеченні соціального персоналу транспортом (зокрема, велосипедами), створення спеціальних кабінетів для соціальної роботи з дітьми, залучення до надання послуг громадських організацій, необхідність створення/модернізації приміщень для надання соціальних послуг та вивченні реальних потреб у послугах, посилення інформування населення щодо їх прав на отримання соціальних послуг.

ПОТЕНЦІАЛ ТГ ДЛЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Стратегічне бачення розвитку соціальних послуг Ставненської громади (за результатами проведення оцінки потреб громади у соціальних послугах)

Сильні сторони	Слабкі сторони
Наявні вільні приміщення комунальної власності громади	Поганий стан будівель соціальної інфраструктури. Будівлі потребують ремонтів, в тому числі капітальних, висока енергозатратність утримання будівель.
Наявна соціальна інфраструктура. На території громади наявні школи, бібліотеки, будинки культури. Як наслідок, є можливість надання	Кількість і кваліфікація соціальних працівників Низька оплата праці, престиж.

соціальних послуг мешканцям своєї громади, так і іншим громадам.	
Співпраця з міжнародними організаціями.	Фінансові можливості місцевого бюджету не дозволяють задовольнити попит на соціальні послуги в повному обсязі.
Сільський голова, депутати сільської ради, ініціативна група розуміють необхідність забезпечення соціальними послугами мешканців громади.	Загрози
Можливості	Недосконалість чинного законодавства.
Внесення змін до нормативно-правової бази.	Загроза для місцевого самоврядування через послаблення фінансової спроможності. Можливий несправедливий розподіл податків та зборів не на користь локального рівня, збільшення власних повноважень без відповідного зміцнення власної фінансової бази місцевого самоврядування.
Участь у проектах(програмах) для залучення додаткових ресурсів у розвиток громади, в тому числі, у сфері надання соціальних послуг.	Низький рівень оплати праці та відсутність матеріальної мотивації працівників сфери надання соціальних послуг створює загрозу відтоку кадрів до роботодавців-надавачів соціальних послуг з більш сприятливими умовами праці.

ВИСНОВКИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО РОЗВИТКУ ТА УДОСКОНАЛЕННЮ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ

Щодо покращення та розвитку соціальних послуг в громаді

Аналізуючи інформацію, отриману при проведенні оцінки потреб ТГ, необхідно звернути увагу на недостатнє забезпечення потреб населення у соціальних послугах на рівні громади.

1.Передумовою вдосконалення надання соціальних послуг в громаді вважають цілеспрямовану політику органів місцевого самоврядування ТГ, спрямовану на розвиток соціальних послуг. Виявом такої політики, очевидно має стати доповнення Стратегії розвитку громади та ухвалення програми розвитку системи надання соціальних послуг в ТГ із забезпеченням належного фінансування такої програми та проектів.

2.Належне матеріально-технічне забезпечення сфери надання соціальних послуг, на думку учасників дослідження має забезпечуватись як через бюджетне фінансування, так і через залучення інших джерел фінансування, зокрема грантів та проектів міжнародної технічної допомоги, соціальних інвестицій (впровадження механізмів залучення додаткових коштів в соціальну сферу, підготовка методичних рекомендацій.)

3.Розширення переліку надання соціальних послуг може бути реалізоване шляхом залучення для надання соціальних послуг на конкурсній основі недержавних суб'єктів чи фізичних осіб, здійснюючи при цьому контроль за цільовим використанням коштів та якістю надання послуг (соціальне замовлення).

4.Збільшення кількості фахівців із соціальної роботи для якісного надання соціальних послуг та належного інформування населення про можливості отримання соціальних послуг в громаді.

5.Простота визначень та процедур. Кількість цільових груп та термінологія, яку застосовує фахівець із соціальної роботи, може бути важкою для розуміння на

рівні громад та населених пунктів, тому слід поступово збільшувати спектр соціальних послуг які вони будуть надавати.

6.Послідовність процедур щодо забезпечення надання соціальних послуг у відповідності до бюджетного процесу;

7.Ефективність фінансування соціальних проблем громади (зменшення «паперового» навантаження на соціальних працівників, пріоритети надання соціальних послуг, які співпадають з реальними проблемами громад);

Щодо роботи соціальних закладів в громаді

1.Надавачі та отримувачі соціальних послуг відзначають необхідність розвитку інфраструктури соціальних закладів, облаштування окремих робочих місць фахівців з надання послуг (зокрема, обладнання кабінету соціальної адаптації та кабінетів для соціальної роботи з дітьми) для збільшення числа соціальних послуг та кількості соціальних груп, що їх отримують.

2. Принциповим для належного надання соціальних послуг, на думку їх надавачів та отримувачів, є зміцнення матеріально-технічної бази та покращення фінансування соціальних закладів.

Також доцільним є забезпечення соціальних робітників транспортом (велосипедами) та іншими технічними засобами для кращого надання соціальних послуг.

4. Учасники дослідження вказують на важливість належної підготовки кадрів для надання соціальних послуг, постійного підвищення їх кваліфікації, ознайомлення з кращими практиками надання соціальних послуг, зокрема, через участь у тренінгах та навчальних візитах.

**Начальник відділу
соціального забезпечення**

Людмила ГАНЬКУЛИЧ